

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO**
z dnia 9 listopada 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w m. st. Warszawie z Sylwestra Bartosika na Grzegorza Przemyska.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi m. st. Warszawy.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada m. st. Warszawy nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Sylwestra Bartosika. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy, oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła

do organu nadzoru w dniu 9 listopada 2017 r. (pismo z dnia 9 listopada 2017 r. znak: BUW-940-229(2)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa Sylwestra Bartosika wypełnia normę art. 1 ustawy.

Sylwester Bartosik (1893–1942) był działaczem konspiracji komunistycznej w okresie międzywojennym oraz działaczem konspiracji stalinowskiej w latach 1939–1941, a także działaczem PPR. Urodził się w Kampinosie pod Warszawą. Jako żołnierz rosyjskiej brygady artylerii już od pierwszych dni I wojny światowej był na froncie. Ranny pod Łomżą w 1917 r., po rekonwalescencji został skierowany na front rumuński. W 1918 r. wstąpił do II Korpusu Polskiego. Po jego rozbrojeniu znalazł się w szeregach polskiej 5. Dywizji Syberyjskiej. Do kraju powrócił w 1922 r. Służył w wojsku jako oficer lotnictwa w I Pułku Lotniczym w Warszawie. Rok później został wykluczony z korpusu oficerskiego na mocy decyzji sądu honorowego i, po degradacji do stopnia szeregowca, został przeniesiony do 32 pp. Po tym fakcie na własne żądanie opuścił wojsko. W 1937 r. Bartosik ukończył Akademię Nauk Politycznych. Pracował kolejno jako pisarz gminny w Skolimowie oraz urzędnik warszawskiego Banku – Komunalnej Kasy Oszczędności. W 1938 r. wstąpił do konspiracyjnej Komunistycznej Partii Polski – wkrótce rozwiązanej decyzją Kominternu. Utrzymywał jednak kontakty z grupami komunistycznymi. Po wybuchu wojny związał się z grupą kolportującą stalinowskie materiały propagandowe – treści pochodzące z nasłuchu radiowego audycji z Moskwy. Grupa ta od wiosny 1941 r. kolportowała (redagowany m.in. przez Bartosika) w oparciu o te materiały „Biuletyn Radiowy” (stąd była określana jako „biuletynowcy”). Później Bartosik był zaangażowany w działalność utworzonego po ataku Niemiec na ZSRS Związku Walki Wyzwoleńczej – skupiającego różne grupy stalinowskiej konspiracji. Po przylocie z Moskwy grupy dywersantów, którzy ogłosili utworzenie PPR, w 1942 r. wszedł wraz ze swoim środowiskiem do tej partii. Był członkiem redakcji komunistycznego organu PPR „Trybuna Wolności” oraz pisma „Gwardzista”. Był zarazem sekretarzem Komitetu Dzielnicowego PPR Warszawa-Śródmieście. Pracując oficjalnie w warszawskiej KKO, przyczynił się do organizacji akcji przejęcia części funduszy bankowych. We wrześniu 1942 r. Bartosik został aresztowany. Zginął w publicznej egzekucji 16 października 1942 r.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Sylwestra Bartosika na ulicę Grzegorza Przemyska.

Grzegorz Przymek (ur. 17 maja 1964 r. w Warszawie, zm. 14 maja 1983 r.) – młody polski poeta, syn poetki Barbary Sadowskiej, uczeń LO im. Frycza Modrzewskiego w Warszawie. Grzegorz Przymek został zatrzymany przez Milicję Obywatelską 12 maja

1983 r., na Placu Zamkowym w Warszawie. Przemek został zabrany do pobliskiego komisariatu MO przy ul. Jezuickiej, gdzie został pobity przez 3 funkcjonariuszy. Zmarł po dwóch dniach od pobicia w wyniku ciężkich urazów jamy brzusznej. Jego pogrzeb stał się zarazem manifestacją antykomunistyczną, a tragiczna śmierć symbolem komunistycznego bezprawia i brutalności aparatu represji.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na beczynność Miasta w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipera

